

Manevi-?nsani De?erler E?ilim Ölçe?i (M?DÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Manevi-?nsani De?erler E?ilim Ölçe?i (M?DÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25558>

Özet

Manevi-?nsani De?erler E?ilim Ölçe?i (M?DÖ), bireylerin manevi ve insani de?erlere yönelik e?ilimlerini ve bu de?erleri benimseme düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2015 y?l?nda Güne? tarafından, alanyaz?ndaki bo?lu?u doldurmak ve özellikle e?itim bilimleri ile sosyal bilimler alanlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır. Bu ölçek, ki?isel geli?im, etik davran??lar ve toplumsal sorumluluk gibi temel de?er alanlar?n? kapsayan yap?sal bir ölçüm sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Manevi De?erler, ?nsani De?erler, E?ilim, Geçerlik, Güvenirlik, M?DÖ, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Güne?, A.

Amaç

M?DÖ'nün temel amacı, bireylerin maneviyat ve insanîyet odaklı de?erlere kar?? gösterdikleri bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle de?erler e?itimi, ahlak geli?imi ve manevi-insani de?erler alan?ndaki ara?t?rmac?lar için nicel veri toplama imkanı sunmak üzere tasarlanm??tır.

Ölçe?in geli?tirilmesi, bu tür e?ilimlerin e?itim ortamlar? üzerindeki etkilerini de?erlendirmek ve de?er temelli programlar?n etkinli?ini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç ihtiyac?ndan do?mu?tur. Aynı zamanda, bireylerin toplumsal uyum ve etik karar verme süreçlerindeki de?er yönelimlerini belirlemeye yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçek, literatürde genellikle "Maneviyat" ve "?nsanîyet" ba?lıklar? altında incelenen çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Manevi-?nsani De?erler E?ilimi, bireyin kendini a?an anlam aray???, evrensel etik ilkelere ba?lılı??, empati yetene?i, ho?görü ve ba?kalar?n?n refah?na yönelik sorumluluk duygusu gibi unsurlar? içerir.

Bu yap?, sadece dinsel inançlar? de?il, aynı zamanda evrensel insanîyet ilkelerini de kapsayacak ?ekilde geni? tan?mlanm??tır. Ölçek, bu e?ilimlerin yo?unlu?unu ve yönünü belirleyerek, bireylerin de?erler hiyerar?isindeki konumlar?n? anlamay? sa?lamaktadır. Yap?n?n boyutlar?, genellikle fedakârl?k, adalet, dürüstlük ve sayg? gibi temel insani erdemleri yans?tan alt faktörler etraf?nda ?ekillenir.

Geçerlik

M?DÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in amaçlad??? manevi-insani de?erler e?ilimi yap?s?n? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere gerçekleştirilmi?tir. Kapsam geçerli?i için uzman görüşlerine ba?vurulmu?, yap? geçerli?i için ise Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Çal??mada genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumu incelenmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçek maddelerinin ilgili boyutlarda yüksek faktör yükleri gösterdi?i ve ölçek yap?s?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?u varsay?lmaktadır. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, M?DÖ puanlar?n?n, ili?kili teorik yap?y? ölçen di?er geçerli ölçeklerle (örne?in, ya?am doyumu veya ahlaki olgunluk ölçekleri) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i belirlenmi?tir.

Güvenirlik

M?DÖ'nün güvenilirlik analizleri, ölçe?in zamana ve farklı ko?ullara kar?? tutarlılı??n? de?erlendirmek amacıyla yap?lm??t?r. ?ç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? olarak genellikle **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa katsay?s?, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyuma sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, test-tekrar test güvenilirli?i de incelenmi? olabilir. Bu yöntem, ayn? denek grubuna farklı zamanlarda uygulanan test sonuçlar? arasındaki korelasyonun incelenmesini içerir. Güvenirlik çal??malar?n?n, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini destekleyecek düzeyde oldu?u kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla yürütülen faktör analizi, Manevi-?nsani De?erler E?ilimi yap?s?n?n birden fazla alt boyuttan olu?tu?unu ortaya koymu?tur. Çal??man?n bulgular?na göre, M?DÖ, genellikle iki veya daha fazla faktörlü bir yap? sergilemektedir. Bu faktörler, manevi duyarlılık, insani sorumluluk ve etik ba?lılık gibi temel de?er kümelerine kar??lık gelmektedir.

Faktör analizi sürecinde, döndürme teknikleri (örne?in, **Varimax** veya **Promax**) kullan?larak maddelerin faktörlere net da??ılım? sa?lanm??t?r. Ölçek maddeleri, teorik olarak beklenen faktörlere yüksek yükler vermi?tir. Bu çok boyutlu yap?, ara?t?rmacılara, bireyin de?er e?ilimlerini bütüncül bir skor yerine, alt boyutlar baz?nda detaylı inceleme imkanı sunar.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Likert Type Rating Scale) (Örne?in, 5'li veya 7'li Likert)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, Üniversite Ö?rencileri ve Genel Popülasyon

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri

Population Details: Çe?itli demografik özelliklere sahip Türk popülasyonu üzerinde uygulanm?? ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

Anahtar Kelimeler

De?erler E?itimi, Ahlak Geli?imi, Öz Bildirim Ölçe?i, Sosyal Ara?t?rma, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Çal??man?n yay?nland??? dönemdeki kurum adresi (Institutional address at the time of publication).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

M?DÖ, akademik ara?t?rmalarda kullan?ma aç?k bir ölçek olup, ticari olmayan kullan?mlar için genellikle yazar?n izni gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Ölçe?in geli?tirilme ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?I **2015**'tir.

Kaynaklar

Güne?, A. (2015). Manevi-?nsani De?erler E?ilim Ölçe?i (M?DÖ): Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Journal of International Social Research*, 8(41), 1354-1360. Çal??man?n orijinal makalesine bu ba?lant?dan eri?ilebilir: sosyalarastirmalar.com.

Manevi-?nsani De?erler E?ilim Ölçe?i (M?DÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal çal??man?n ekinde yer almaktad?r. Ara?t?rmac?lar, ölçe?in tam yap?s?na ve maddelerine a?a??daki dosyalardan ula?abilirler:

Orijinal PDF dosyas?: [manevi-insani-de?erler-e?ilim-ölçe?i-mido-toad.pdf](#)

Word (DOCX) dosyas?: [manevi-insani-de?erler-e?ilim-ölçe?i-mido-toad.docx](#)

D?KKAT: Ölçek maddeleri, yazar?n telif haklar? nedeniyle burada do?rudan listelenmemi?tir. Lütfen yukar?daki kaynak dosyalar?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM